

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 iulie 2021

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Victor BOICO**

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021 de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului

LEȘCO Elisei XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.02.2020– 24.11.2020;

Instanța de apel: 21.12.2020– 24.02.2021;

Instanța de recurs: 31.05.2021 – 07.07.2021.

Asupra recursului ordinar declarat Colegiul Penal

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central, din 24 noiembrie 2020 Leșco Elisei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal la închisoare pe termen de 5 (cinci) ani, în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

S-a dispus lăsarea la partea vătămată Revenco Rodica a mijloacelor bănești în sumă de 280 lei și încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 1170 (una mie una sută șaptezeci) lei.

2. Prima instanță, aplicând prevederile art. 321 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală, examinând cauza în lipsa inculpatului, *in fapt*, a stabilit că Leșco Elisei la 31.12.2019, în jurul orei 23:50, după ce cu câteva minute în urmă, împreună cu o altă persoană, fuseseră cu uratul în gospodăria soților Revenco Serghei și Revenco Rodica, situată în XXXXX, și cu această ocazie primiseră de la Revenco Serghei în dar câte 20 lei, bani pe care ultimul îi luase, în văzul inculpatului, dintr-un vraf de bancnote aflate în buzunarul unei gece din coridorul locuinței, cunoscând astfel, că în buzunarul acestei gece au mai rămas mijloace bănești, având scopul sustragerii lor pe ascuns, intenționat a revenit de unul singur la domiciliul soților Revenco și, profitând de faptul că nu era observat de nimeni, a pătruns în coridorul casei de locuit prin ușa de acces ce era descuiată și a început a scoate mijloacele bănești din buzunarele geicii respective.

În procesul sustragerii încă neconsumate, a fost surprins la locul faptei de către Revenco Serghei, însă a ignorat această împrejurare și, în pofida faptului că era văzut, acționând cu intenție supravinită, a continuat realizarea actului de sustragere în mod deschis, luând în grabă din buzunarele gecii mijloacele bănești în sumă de 1450 lei și a fugit imediat de la locul faptei, astfel cauzându-i părții vătămate Revenco Rodica un prejudiciu material considerabil.

În drept, aceste acțiuni ale inculpatului, de către prima instanță, au fost calificate în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal – *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere în locuință și cu cauzare de daune în proporții considerabile*.

3. Împotriva sentinței, apel în termen a declarat avocatul Grosu Igor în numele inculpatului solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, conform prevederilor art. 90 Cod penal, să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Leșco Elisei pe un termen de probă de 3 ani.

În motivarea apelului a indicat, că prima instanță și-a motivat respingerea cerinței apărării de aplicare a pedepsei non-privative de libertate prin faptul că Leșco Elisei anterior a mai fost condamnat și nu a tras concluziile necesare, nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, demonstrând un comportament necuviincios și că nu a conștientizat urmările prejudiciabile ale faptei sale.

Cu toate acestea, prima instanță a omis să se expună și asupra faptului că inculpatul, deși este major, încă nu a atins vârsta de 21 ani și se află în perioada de formare a personalității.

Totodată, în condițiile de pandemie, este prematur de a concluziona că inculpatul cu rea-voință se eschivează de la răspunderea penală, or el a recunoscut integral vina, s-a căit sincer de cele comise și nu a restituit prejudiciul din imposibilitatea de a obține careva venituri în țară.

Ca urmare, inculpatul merită să-i fie acordată o șansă să demonstreze că corectarea și reeducarea lui poate fi obținută fără izolarea lui de societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021 a fost respins ca nefundat apelul și menținută sentința.

5. Instanța de apel, aplicând prevederile art. 321 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală, constatând că inculpatul se eschivează de la prezentarea în instanță, a examinat cauza în lipsa acestuia și a constatat că prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Leșco Elisei și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art. 187 alin. (2) lit. d), f) Cod penal.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a statuat că prima instanță la stabilirea pedepsei lui Leșco Elisei a ținut cont pe deplin de prevederile art. 61 și art. 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă care corespunde

împrejurărilor cauzei, normelor legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare.

La caz nu sunt aplicabile prevederile art. 90 Cod penal și dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite lui Leșco Elisei de vreme ce inculpatul anterior a mai fost condamnat, comițând noua infracțiune termen de probă, fiind o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor, care după pericolul social sunt în creștere, iar la locul de trai acesta se caracterizează din punct de vedere negativ, pe parcursul examinării cauzei a manifestat un comportament necuviincios față de partea vătămată și nu a întreprins nici o măsură timp îndelungat pentru a recupera prejudiciul și s-a eschivat de la prezentare în judecată, prin ce se atestă că nu a înțeles urmările negative ale faptei sale.

6. Împotriva deciziei, recurs ordinar în termen declară avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului Leșco Elisei, invocând eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și menționând că instanța de apel nu s-a expus în niciun fel în privința argumentului că inculpatul a săvârșit fapta infracțională neavând împliniți 21 ani, circumstanță ce permite aplicarea unei pedepse mai blândă decât cea prevăzută de lege.

De asemenea, ambele instanțe nu și-au motivat concluzia de ce nu este posibilă corectarea lui Leșco Elisei și fără executarea reală a pedepsei cu închisoarea și au neglijat faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Drept urmare, solicită casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, conform prevederilor art. 90 Cod penal, să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului pe un termen de probă de 3 ani.

7. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, depune referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurentului, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază *în drept* pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia *instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Instanța de recurs la această etapă a procedurilor nu declanșează un control devolutiv asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate și cercetate și nu se expune repetat asupra aceluiași argumente care anterior au fost obiect de dispută în instanța de apel și asupra cărora aceasta s-a pronunțat prin decizie motivată. Or, obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la chestiuni

de drept, iar rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererii de recurs, instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârea recurată este conformă legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să o afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurent, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția adoptată.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

În recurs, se invocă temeiul de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit căruia *hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Potrivit prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel și că eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală nu se confirmă, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, decizia cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În lumina jurisprudenței CtEDO, motivarea unei hotărâri judecătorești are în mod deosebit scopul de a demonstra părții că a fost ascultată și astfel să contribuie la o mai bună acceptare a deciziei (hotărârea *Taxquet versus Belgia*), obligația instanțelor naționale de a-și motiva deciziile, neputând fi înțeleasă ca impunând un

răspuns detaliat la fiecare argument, or numai întrebările cele mai importante pentru rezultatul procesului necesită un răspuns special în hotărâre (hotărârea *Van de Hurk versus Olanda*).

Raportând norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiul la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

Motivele recurentului nu și-au găsit confirmarea, or recursul apărătorului conține invocări identice apelului declarat în numele inculpatului, instanța de apel expunându-se în mod argumentat asupra acestora (*a se vedea p. 5 a prezentei hotărâri*), soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune (hotărârea *CtEDO García Ruiz versus Spania*), or noțiunea de proces echitabil cere ca instanța care și-a motivat succint decizia, fie prin preluarea motivelor instanței inferioare, fie altfel, să examineze în mod real întrebările esențiale care i-au fost adresate (hotărârea *CtEDO Boldea versus România*).

Astfel, la individualizarea pedepsei aplicate lui Leșco Elisei instanțele de judecată corect au statuat că numai pedeapsa cu închisoare pe un termen de 5 ani, fără amendă, în penitenciar de tip semiînchis, va duce la atingerea scopurilor penale prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, dând deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 70 alin. (3), 75-79 și 84 alin. (1) și (4) Cod penal cât și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa fiind una echitabilă, or inculpatul anterior a mai fost condamnat, dar nu a stat pe calea corijării și la scurt timp din nou a comis, cu intenție, o altă infracțiune în termenul de probă stabilit, fiind o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor, care după pericolul social sunt în creștere, iar la locul de trai acesta se caracterizează din punct de vedere negativ, pe parcursul examinării cauzei a manifestat un comportament necuviincios față de partea vătămată și nu a întreprins nici o măsură timp îndelungat pentru a recupera prejudiciul și s-a eschivat de la prezentare în judecată, prin ce se atestă că nu a înțeles urmările negative ale faptei sale.

Prin urmare, în temei legal atât prima instanță cât și ulterior instanța de apel, corect au statuat că lipsește temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, chiar dacă acesta, la momentul săvârșirii infracțiunii pentru care este dedus judecătii, nu avea împlinită vârsta de 21 ani.

Colegiul menționează că instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei și cuantumului pedepsei. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat Leșco Elisei și prin urmare, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința acestuia poate fi atins doar prin executarea pedepsei cu închisoare.

În ce privește argumentele cu privire la posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul le consideră neîntemeiate, deoarece analizând decizia atacată, se constată că atât instanța de fond cât și cea de apel și-a motivat soluția sa în ce privește stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, concluzionând că nu este rezonabilă aplicarea pedepsei condiționate.

Din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Raționamentul instanței de a suspenda executarea pedepsei depinde, de rând cu celelalte circumstanțe ale cauzei, de personalitatea vinovatului, de comportamentul acestuia anterior și după săvârșirea infracțiunii, în timpul urmăririi penale sau al judecării.

Reieșind din cele expuse supra, din materialele cauzei, instanța de recurs conchide că, concluzia instanța de apel referitor la menținerea pedepsei privative de libertate stabilită de prima instanță în privința inculpatului este legală și întemeiată, iar aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal va face imposibilă atingerea scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a lui Leșco Elisei.

În subsidiar, instanța de recurs reține că în apelul declarat în numele inculpatului s-a solicitat aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, indicându-se ca temei și neîmplinirea vârstei de 21 ani, la momentul săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, solicitarea recurentului de a stabili o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, în virtutea faptului că inculpatul, la momentul săvârșirii infracțiunii, nu avea împlinită vârsta de 21 ani (aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal) nu a fost invocată de apărare în cererea de apel precum și nu a fost susținută în cadrul judecării apelului, ea neputând a fi obiect de studiu la judecarea recursului ordinar, or potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală *temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.*

Reieșind din cele expuse, Colegiul apreciază că recursul declarat este mai degrabă un „*apel deghizat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea executorie a instanței de apel.

În concluzie, analizând hotărârea atacată, Colegiul Penal constată că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate, atât în raport cu argumentele din apelul părții apărării cât și a poziției primei instanțe expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de avocatul-recurent prin prisma temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, poartă un caracter formal, fără o argumentare temeinică.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe *LEȘCO Elisei XXXXX* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 29 iulie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO